

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropo
APARE SĂPTĂMÂNAL

2 ex. (Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român
Sibiu
Str. Șaguna 8

<p>Abonamentul: Un an 600 Lei. — Șase luni 300 Lei. — Trei luni 150 Lei. — Pentru străinătate un an 1000 Lei. — Pentru America 8 Dolari</p>	<p>Articole și corespondențe se adresează Redacției Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.</p>	<p>Prețul inserțiilor un fir pețit 10 Lei pentru o dată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat, după convenit.</p>	<p>Abonamentele și inserțiile se adresează Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45</p>
--	--	--	---

Poziția dlui Lucian Blaga față de creștinism și ortodoxie

IX

Adevărul creștinismului (1)

Am ridicat, credem, mai presus de orice indoială adevărul unui fond comun al tuturor religiilor, în urmăre și al creștinismului. Întrebarea care se pune acum, se referă la adevărul a ceea ce au în plus diferitele religii, inclusiv creștinismul.

Dacă privim mai de aproape la ceea ce au în plus toate religiile necreștine pe de o parte și la ceea ce are în plus creștinismul pe de alta, observăm o deosebire radicală. Tot ce au în plus religiile necreștine e sau orgie de mituri, sau o înviore într-o formă sau alta a acelui fond minim care constituie convingerea religioasă universală. Nici miturile pre-romane de pildă, nici „revelațiile” divinității prin persoana istorică a lui Budha, Lao-tse sau Mohamed, nu afirmă o sporire radicală a Revelației divine. Miturile sunt tălmăcirile omenești ale acelui fapt religios fundamental, iar „revelațiile” prin diverse persoane istorice sunt o înviore a conștiinței aceleiași revelații generale, sau o precizare într-un fel sau altul a vocii divine manifestată prin aceeași revelație. Nici miturile, nici „revelațiile” prin persoane istorice nu afirmă esențial o venire mai aproape a divinității, o etapă radical nouă în comuniunea dintre divinitate și om, de care vorbește orice religie. Conștiința umană nu afirmă un adevăr în plus în nici una din religiile necreștine. Despre mit ea își dă seama că e o plămădire umană, fiind răsărit din străduința de-a prinde într-o imagine faptul fundamental al divinității ei. Conștiința umană nu plămădează într-un moment istoric precis apariția divinității printr-un erou mitic sau prin altă înjghebare. De obicei mitul e o ipostasie prin fantezie a unei puteri divine manifestate prin natură cu regularitate constantă, deci o exprimare poetică și ipostasiată a conștiinței despre revelația generală.

Nu numai că miturile nu aduc ceva nou peste faptul revelației generale, ci chiar îl aburesc. Mitul fiind contribuția subiectivității omenești la faptul revelației generale, sau forma în care se știe să redea conștiința revelației, de obicei poartă toate amprentele nivelului spiritual al colectivității respective. Despre mituri, ca moduri de sesizare și de tălmăcire a faptului fundamental al revelației, s'ar putea concede că sunt produsul unor stiluri omenești de gândire și de intuiție. Ele de fapt sunt mai mult văluri așternute peste revelație, decât clarificări ale ei.

Miturile sunt produsul conștiinței despre distanța între om și divinitate. Când omul nu mai simte atât de viu prezența și inițiativa divinității întru a se revela, fantezia își exaltă nestingherit aviditatea ei „creatoare”. Să observăm că miturile se înmulțesc în fazele de decădere ale religiilor, sau că numărul lor e mai mic acolo unde domină conștiința revelării divinității printr-o persoană istorică. La Mohamedani, la Chinezi, la Budiști miturile sunt extrem de puține în raport cu religia hindusă sau greco-romană, iar la acestea s'au înmulțit pe măsura slăbirii conștiinței despre revelarea divinității prin inițiativă proprie. Din orgia miturilor câte o religie e scăpată printr-o nouă „revelație” a divinității prin intermediul unei persoane istorice.

Putem distinge așadar la religiile necreștine două trepte: 1) Religii în care conștiința revelației divinității și deci a vocii ei este foarte slăbită și tulburată. În ele se produc miturile cu nemiluita; 2) Religii în care conștiința revelației divinității — și aceasta înseamnă revelație prin persoane istorice — e mai intensă și deci și ideile despre divinitate sunt mai clare. În acestea miturile nu prea înfloresc.

Conștiința mai intensă a revelației divinității înseamnă însă mărturie clară, mai puternică, mai adâncă despre prezența divinității, despre strămtorarea ce o impune subiectivității. În aceste cazuri eul se sfiește să construiască dela sine tălmăcirii realității ultime, odată ce această realitate s'a vădit ea însăși așa cum e.

Creativitatea mitică și conștiința intensă a apropierei divinității sunt două stări aproape contradictorii. În cea dintâi grăește netălmătoare, simțindu-se la largul ei, subiectivitatea; în a doua e ascultată cu sfilă realitatea obiectivă însăși. Creativitatea mitică slăbește răspunderea și conștiința totalitară; ea e într-o mare măsură un joc. Conștiința prezenței divinității are trăsături cu totul opuse. Dacă privim bine lucrurile, observăm faptul curios că miturile sunt sau produsul unei omeniri degenerate, sau titlul de mândrie al unei intelectualități în care a slăbit conștiința despre contactul cu realitatea ultimă. Triburile degenerate, sau poezia și filosofia greco-romană din epoca de decadență, rivalizează în bogăția de mituri. În general poporul care păstrează credința e mai conservativ, nu e cuprins atât de ușor de frenezia creatoare de mituri, căci această frenezia e însoțită la intelectual de conștiința relativității oricărei credințe și imagini despre zei. Peste tot unde sporește mitomania, e semnul unei slăbiri a conștiinței despre prezența îngustătoare și autorevelatoare a realității ultime. Mitul e mai mult sau mai puțin rezultatul acoperirii cu imaginația irresponsabilă a subiectivității umane, fie din nevoie ca la primitivi, fie din orgoliu ca la cei ce vreau să fie numai decât înțelepți. El e opusul realității. (Desigur că o asemenea prezentare a opoziției între mit și realitate e puțin cam îngroșată, dar în esență e justă). Mitul e basm, cum au tălmăcit vechii traducători ai Sf. Scripturi, acest cuvânt grecesc folosit de Sf. Apostol Pavel în epistolele pastorale.

În capitolul precedent arătam că participarea totală a omului la ordinea propovăduită de religie se explică din faptul că omul religios face experiența adevăratei sale transcendențe, care îl transpune în vibrația răspunderii și în situația să-și dea seama despre ceea ce este el propriu. Iar transcendența înseamnă realitatea care-l limitează, îl face să-și vadă granițele. Din cele spuse e vădit că mitomania provine dintr-o estompere a conștiinței transcendenței și deci a limitelor proprii. Mitul nu e o trăire vibrantă și responsabilă în fața realității divine. Mitul e o slăbire a religiosității.

Poate dl Blaga ar spune: ce importă faptul că unde e puternică conștiința revelației, e mai intensă conștiința prezenței și a inițiativii realității ultime? Și acolo omul este tot așa de mult robul iluziei, ca și acolo unde se îndeletnicește cu crearea de mituri.

Dar o cugetare scrupuloasă nu poate trece peste diferențele cu care i se prezintă conștiința umană, nivelându-le în favorul uneia sau alteia din ele. Dacă într'un caz ființa umană se manifestă, neoprită de conștiința sfelnică a realității divine îngustătoare, în crearea de mituri cu privire la acea realitate, iar în alt caz se mărturisește oprită dela asemenea libertinaj de experiență intensă a prezenței realității divine, trebuie să fie o cauză mai adâncă decât bunul plac, sau decât stilul de pildă. Greco-romanii sau Germanii au trecut dela frenezia creatoare de mituri la sobrietatea credinței creștine; deci cauza nu a putut fi stilul etnic.

Noi am văzut, în urma analizelor din capitolul precedent, că mărturia conștiinței trebuie primită așa cum se prezintă. Când această conștiință mărturisește o atingere

intensă cu realitatea, această mărturisire vine dintr-o reală presiune a realității asupra ei. Altă dovadă despre realitatea transsubiectivă nu avem decât în mărturia conștiinței. Conștiința transcendenței sale adevărate, care îl îngustează în tendințele sale de egoism și de somnolență individualistă, nu o poate produce omul din sine, ci numai printr-o reală experiență a acesteia.

Conștiința miturgică mărturisește despre latitudinea ei creatoare de mituri, despre nestingherirea ei de către realitatea divină, deci despre distanța dintre ea și acea realitate. Conștiința adânc religioasă mărturisește înflorată despre experiența realității ultime. Le vom da dreptate amândouă, pentru că așa este onest și numai așa se poate. Cea dintâi va avea satisfacția creativității în gol și nemulțumirea continuă cu ea. A doua va avea satisfacția realității, care i se prezintă mai mare decât orice și-ar putea închipui.

Dar să trecem acum la creștinism. Cum am văzut, el se distinge radical nu numai de religiile miturgice, ci și de cele dominate de conștiința unei revelații speciale printr-o persoană istorică.

Prin plusul pe care îl afirmă el, atestă despre o sporire esențială a Revelației divine. Câtă vreme celelalte religii, cari se prevalează de o revelație specială, nu o înțeleg esențial ca o venire mai aproape a lui Dumnezeu către om, creștinismul se prezintă ca o întregire reală și maximă posibilă a Revelației. În creștinism Dumnezeu nu-și descopere numai o seamă de porunci nouă, ci El însuși devine om ca oamenii, un Tu al fiecăruia dintre noi, intrând astfel în comuniunea perfectă și directă cu noi, pe câtă vreme în toate celelalte religii cu „revelație” specială, El rămâne tot la spatele unui om, care vorbește în numele lui Dumnezeu. În celelalte religii cu „revelație” Dumnezeu nu devine îns între inși omenești, ci rămâne mai presus de relațiile directe dintre acestia, angajând doar pe unul dintre ei să vorbească în numele Lui. Oamenii nu întâlnesc Dumnezeu întru om trimis de El. Tu din mijlocul lor, ci tot numai pe un om trimis de El.

Pentru oricine privește cu seriozitate acest fapt creștinismul se prezintă ca o religie cu totul deosebită și putem spune ca stând singură pe a treia treaptă superioară în ce privește conștiința apropierei realității divine, deci ca singura religie dominată de conștiința unei spori — până la ultima măsură — a Revelației divine.

În fond religiile mitice înfățișează spălăcit și tulburat fondul esențial al religiei. Ele sunt forme întucate, decăzute ale religiei. Popoarele acelor religii simt că religia ar avea să le dea ceva, dar nu e în stare să le dea în mod deplin. „Părintele cel mare” s'a supărat pe oameni și s'a depărtat.

Religiile „revelațiilor” istorice nu înfăptuiesc nici ele deplinătatea ideii religiei, nu se înfățișează ca realizări satisfăcătoare a raportului dintre divinitate și om, țintă spre care tind atât divinitatea, odată ce e lucrul și ea e interesată de destinul omenească și se revelează în deobște omului, cât și omul, dată fiind setea omenească universală după legătura cu divinitatea și după salvarea sa prin ea.

Odată ce am demonstrat în capitolul precedent adevărul religiei în general, adică faptul că Dumnezeu se revelează cu adevărat omului și are o preocupare de aceste tendințe divine, rezultă cu necesitate. Sau convingerea omenească despre revelarea divinității e o iluzie universală (ceea ce este imposibil, chiar logic imposibil, căci atunci tot ce cunoaștem pe baza mărturiei conștiinței e o iluzie și nu mai e altă alegere de cât scepticismul absolut și absurd), sau nu e o iluzie și atunci divinitatea trebuie să realizeze odată de deplin voința ei de revelare, de manifestare integrală a grijii sale de om.

Religia în general nu se poate baza pe o iluzie, chiar dacă e considerată numai ca ceea ce prezintă dl Blaga, ca o expresie a necesității de autotalizare și autodepășire a ființei umane. Această autotalizare și autodepășire ce se realizează, după dl Blaga, numai prin religie, nu s'ar putea

„Românizarea“ numirilor parohiilor

Iubite frate,

Am înaintea ochilor mei, pe masa mea de lucru, plicul oficial al scrisorii pe care mi-ai trimis-o. De data aceasta, contrar obiceiului tău, ți-ai așternut gândurile pe hârtie oficială și în felul acesta mi-ai dat prilej să văd »antetul« cu numirea aceea atât de străină a parohiei tale.

Numele acestei parohii n'are nimic, dar absolut nimic, comun cu trecutul nostru ortodox, nici cu trecutul nostru național și nici cu sufletul nostru românesc. Numirea aceasta, care este în primul rând o sfidare a simțirii și a demnității noastre creștinești și românești, a fost impusă odinioară de străini, pe scopuri și tendințe bine studiate pentru ei. Ai noștri, neavând încotro, au fost nevoiți să o accepte atunci, și în felul acesta ea s'a înrădăcinat în viața obișnuită a parohienilor. La fel s'a întâmplat și în alte parohii.

Ceeace este însă rușinos pentru noi, și chiar foarte dureros pentru cel ce stăruie cu gând și zăbavă asupra lucrurilor, este faptul că atunci când s'au rupt lanțurile robiei noastre seculare, nu s'a gândit nimeni să arunce, odată cu jugul asupririi, și toate aceste pene străine, aceste im-

pestrități supărătoare, puse deopotrivă pe sufletul și pe trupul neamului nostru, ca o sfidătoare batjocură. Și ceeace este și mai condamnat, atât pentru tine ca preot, cât și pentru credincioșii tăi, atât pentru imediatele tale autorități cât și pentru particulari, că nici după un sfert de veac de stăpânire românească și nici, mai ales, după cele ce am pătimit în anul 1940, nu s'a trezit nici o conștiință, nu s'a revoltat și n'a protestat nimeni contra acestor umiliri naționale.

Se vede și din aceste lucruri cât a fost de nefastă influența liberalismului asupra neamului nostru. Doctrinile, isvorâte din liberalism, intitulăte umanitariste, pacifiste, universale, internaționale etc. ne-au tămpit sensibilitatea națională și chiar pe cea ortodoxă și ne-au făcut să nu mai simțim și să nu mai distingem ceeace este al nostru de ceeace este străin.

Acum când văd »antetul« scrisorii tale, îmi vin în minte, fără să vreau, toate numirile străine ale tuturor parohiilor noastre din orașe și chiar din atâtea sate, numiri care se mențin încă, și drept să-ți spun, în fața acestui atât de mare indiferentism ortodox și românesc, nu pot să-mi stăpânesc revolta și durerea.

Unele din parohiile noastre — ca să nu mai vorbim de sate, de străzi și de alte localități — poartă, spre rușinea noastră, numele unor împărați străini, care ne-au robit și batjocorit decenii și veacuri de-a rândul. Altele, prin numirile lor, ne reamintesc oameni, împrejurări istorice și realizări tot atât de străine și de vrăjmașe sufletului și intereselor noastre românești ca și cele ale împăraților tirani.

Când văd și mă gândesc la aceste lucruri, nu pot să nu mă întreb: Oare în parohia ta, unde Românii ortodocși trăesc de atâtea veacuri, nu s'a realizat nimica important și prețios sufletului nostru? Nu s'a născut oare, sau n'a trăit în cursul veacurilor în parohia ta nici un om de valoare pentru credința ortodoxă, sau pentru cultura noastră românească? N'a inițiat nimeni nici un fel de luptă religioasă sau națională și nu s'a trăit nici un moment de însemnătate istorică? N'au dat oare domnitori viteji lupte biruitoare pe locurile din preajma parohiei tale, pentru drepturile neamului nostru? N'au poposit în cetatea aceea domnițe și domnitori cuvioși, porniți pe drumurile pribegiei din pricina păgânilor, care au fost totdeauna vrăjmași neamului nostru? Eu cred că este cu neputință să nu fi fost nimic, nimic din cele amintite. Și atunci nu se cuvine oare să eternizăm numele

unui Român de valoare, sau actul istoric, care constituie o mândrie veșnică pentru sufletul nostru, dând o asemenea numire parohiei respective? Este cu neputință să nu se găsească o numire, care să fie o mândrie pentru sufletul nostru ortodox și românesc. Înlocuind numirile străine cu numiri românești, facem lumii întregi dovada că avem sensibilitate și conștiință ortodoxă și românească.

Te invit deci, iubite frate, să cugeți la ceeace ți-am scris și să procedezi fără întârziere la realizarea lucrărilor necesare.

În cazul că nu vei găsi în întreg trecutul nostru din acea localitate nimic, nimic vrednic și potrivit pentru a se da ca numire parohiei tale, atunci vei da parohiei numirea hramului bisericii. În nici un caz însă să nu mai tolerezi batjocura străinismelor de până acuma.

Intrunește în ședință consiliul parohial, lămurește pe consilieri și aduceți o hotărâre oficială, cu privire la schimbarea numirii parohiei! Într-o Duminecă, după săvârșirea sfintei liturghii, vei arăta în biserică tuturor credincioșilor motivele care te obligă să procedezi la schimbarea numirii parohiei tale. Cere apoi autorităților superioare bisericesti să aprobe schimbarea hotărâtă. După ce vei avea și această aprobare, vei proceda la schim-

urmări fără credință în realitate și în revelația divinității. Iar dacă această autototalizare și autodepășire e o necesitate a ființii umane, constatăm că această necesitate nu se poate realiza fără certitudinea despre existența și revelația divinității. E o necesitate care nu s'ar putea satisface prin conștiința că revelația divinității e o iluzie. Arta, metafizica și știința, n'au lipsă de această certitudine. Dar ele nici nu exprimă cea mai principală necesitate a ființei umane, aceea de autototalizare și autodepășire. Prin urmare e locul să ne întrebăm: e posibil ca cea mai capitală necesitate a ființii umane, aceea fără de a cărei realizare omul nu s'ar mai putea totaliza și depăși, ci ar decădea și s'ar destrăma, să fie avizată la o iluzie, la o autoînșelăciune? Această realitate profundă a ființii umane e posibil să nu fie reflexul unei realități obiective nemincinoase?

Dar dacă omul se autototalizează numai prin conștiința prezenței și a revelației divinității, creștinismul, ca religia care înfățișează apropierea și revelația lui Dumnezeu în gradul cel mai lămurit și mai deplin, se arată ca răspunzând în modul cel mai perfect necesității de autototalizare și autodepășire a omului.

Di Blaga, punând religiile pe același plan în ce privește valoarea lor, a greșit chiar din punctul Dsale de vedere. Unde conștiința revelației e slăbită și întunecată, religia însăși fiind slăbită, autototalizarea nu se mai poate realiza satisfăcător. Unde sporesc miturile din conștiința distanțării divinității sau din relaxarea credinței, ca la unii filosofi de pildă, autototalizarea nu se mai înfăptuiește. (În contrazicere cu recunoașterea faptului că numai prin religie se autototalizează și autodepășește omul, deci prin credința în revelație, sistemul dlui Blaga e dominat de ideea că rolul covârșitor îl are în destinul omului cunoașterea și nu etica. Prin cunoaștere se împlinește destinul omului. Sistemul Dsale e chiar opus etice, precum vom arăta poate amănunțit. Dar atunci filosofia este cea prin care se autototalizează și se autodepășește omul. Desigur că di Blaga se gândește mai mult la religiile creatoare de mituri, acordându-le acestora locul prim pe scara religiilor. A se vedea preferința Dsale pentru hinduism și ciuda pe creștinism că nu e favorabil orgiei de mituri. Însă noi am văzut că înmulțirea miturilor e un semn de slăbire a religiei, a conștiinței revelației divine).

Atât Dumnezeu cât și omul tind spre o apropiere maximă, spre o comuniune integrală, deci spre o autorevelare deplină a lui Dumnezeu.

Ființa umană vine la starea de totalizare și de conștiință a ceeace este, la tonalitatea gravă și majoră a trăirii responsabile, numai când își dă seama de granița, adică de transcendența sa adevărată, ne spune filosofia existențială. Din anumite desvoltări anterioare am văzut că transcendența adevărată nu și-o simte omul decât în experiența divinității cu capacitate revendicătoare, deci numai într-o divinitate care i se revelează și prin aceasta îi îngustează tendințele de înfinită dar iluzorie extensivitate hegemonică, făcându-l să o simtă apropiată și poruncitoare, iar pe sine subordonat și revendicat. Am văzut prin urmare că numai o divinitate care, pe lângă revelație, indică experienții umane un caracter personal, are această putere de revendicare, de îngustare asupra omului.

Atât revelarea deplină a divinității cât și manifestarea caracterului personal al ei se realizează deodată în creștinism, prin pășirea lui Dumnezeu ca om între oameni. De altfel persoana este realitatea obiectivă care ni se impune mai copleșitor ca atare. Diferitele lucruri le poate declara o filosofie subiectivistă mai ușor ca produse ale spontaneității conștiinței, dar persoana altuia ni se impune mai mult decât orice ca ceva ce nu stă în puterea noastră, cu o „asprime a realului“. Caracterul de persoană dă un spor de revelare unei realități obiective.

Câtă vreme divinitatea rămânea în abisul ei înimaginabil, lipsa unei experiențe a prezenței ei mai copleșitoare, prin revelarea deplină și în formă personală, lăsa omului latitudinea unei desfășurări a egoismului și a orgoliului său creator de mituri. Omul putea luneca ușor de sub puterea lui Dumnezeu care îl cheamă la răspundere, croindu-și închipuirii cari îi conveneau lui despre voia lui Dumnezeu. Dumnezeu își actualizează puterea asupra omului și-l face să-și simtă granița și să se autototalizeze într-o viață de răspundere numai venind aproape de el. Dar și iubirea și ajutorul Său se manifestă întregi numai cu acest preț.

Dumnezeu a devenit o persoană istorică, și de atunci realitatea Lui e experimentată cu o intensitate ce depășește orice altă certitudine. Cum s'ar explica certitudinea apostolilor că Dumnezeu e cu ei, dacă nu prin o experiență a realității divine în imediata lor apropiere? Cum s'ar explica Evangheliile, cari în scrisul lor onest, neprefăcut, simplu, zugrăvesc persoana cu adevărat dumnezească — și în același timp și omenească — a lui Iisus, dacă nu prin contactul apostolilor cu o realitate așa cum o descriu, adică dumnezească? Cum s'ar explica moartea tuturor apostolilor și a milioanele de martiri, ca și certitudinea miliardelor de oameni de atunci încoace, decât printr-o venire a lui Dumnezeu prin Iisus Hristos în sfera de experiență tainică a fiecăruia?

Cât n'am mai putea înmulți asemenea întrebări, cari nu e permis să fie bagatelizate cu o ridicare din umeri! Analizele noastre din capitolul despre adevărul religiei ne-au arătat că certitudinea aceasta a conștiinței nu se explică decât din experiența realității corăspunzătoare.

Ceteam de curând într'un ziar observația, că pe când armata engleză își botează vapoarele și escadrilele sale aviatice cu nume mitologice, armata germană și le botează cu numele eroilor căzuți, iar acest fapt dă o forță deosebită ostașilor. Prin faptul că acei eroi au trăit în istorie în mod precis, pe de o parte eroismul lor se arată ca real și deci ca posibil de imitat, iar pe de alta ei exercită și un fel de poruncă de revendicare asupra sufletelor ostașilor. Aceștia se simt îndemnați, obligați la fapte eroice, strămtorați în tendințele egoiste. Numele mitologic nu obligă la nimic. Omul își dă seama ca eroismul lui Achile e o simplă plămădire poetică, deci prin faptul că e închipuit mitic se arată mai mult imposibilitatea lui. Omul nu are în mit o poruncă, un mijloc de autodepășire a egoismului și de autototalizare a puterilor sale, ci un pretext de visare poetică iresponsabilă.

Această simplă indicație arată că a pune pe Iisus Hristos în rând cu Marduk, care nici măcar n'a fost in-

chipuit ca om, și a adăuga că aceste două religii au aceeași valoare cum a făcut dl Blaga, — este o imensă eroare.

Dar puterea de revendicare a lui Iisus Hristos e uriașă, e totalitară nu numai prin faptul că El a murit bărbătește din iubire pentru noi și ne dă o pildă de puritate morală, ci și prin faptul că e Dumnezeu și ca atare obligă orice conștiință în mod absolut. Iar pe de altă parte, prin faptul că Iisus Hristos n'a sfârșit de-a exista încheindu-și viața pământească, ci înviat și așezat de-a dreapta Tatălui, la cârma lumii, ne revendică de acolo ca un Dumnezeu ce ne va judeca după faptele noastre.

Prin faptul că a trăit în istorie și a fost Dumnezeu, știm desigur că există și acum, și știm care este voia Lui.

Când realitatea divină e așa de aproape și așa de poruncitoare, când o știm cum e și ce vrea (importă cum e, ca premisă pentru conduita noastră, căci prin aceasta ne dobândim mântuirea, nu cum e, pentru a satisface curiozitățile cognitive), nu mai e loc pentru mituri. Cu o adorabilă nedumerire dl Blaga a privit încudat la creștinism, după ce a contemplat cu încântare hinduismul și apoi a învinovățit copilărește Europa creștină că nu e propice creerii de mituri. Dsa n'a înțeles cauza. A crezut că faptul se datorește numai îngustimii de suflet a Bisericii creștine. Cine are însă realitatea, nu mai simte nici o plăcere pentru surogate. E prea puternică experiența realității divine și prea clară ființa și voia ei în ce ne privește pe noi, prea serioase îndatoririle pe cari ni le impune ea, ca să mai recădem în zugrăvirile copilărești, cu mult inferioare și prea naive în raport cu modul în care ni se prezintă. Europa creștină se află în epoca de maturitate a spiritului, având de rezolvat problemele cele mai serioase ale umanității. Ea a depășit de mult epoca de somnolență copilăroasă a Asiei.

Dumnezeu intrupat ca om a pus în lumină însemnătatea capitală a omului. Dacă însuși Dumnezeu se face om și se răstignește pentru el, trebuie că omul e lucru mare. Datoriile înfinit și nemărginit de serioase ale comuniunii, problema rezolvării inegalităților și distanțelor sociale, au fost puse pe tapet abia prin creștinism, și în treptata lor soluționare stă misiunea culminantă a omenirii, iar starea întrezărită la capătul acestei soluționări — poate niciodată realizabilă deplin pe pământ — reprezintă fericirea adevăratului Paradis. (Pentru dl Blaga paradisiacul e simplă naivitate inițială, nu maturitate în iubire, câștigată prin asprele lupte ale omului cu sine însuși).

Dar e departe de noi gândul de-a ne încumeta să expunem în cadrul acesta restrâns toate fețele creștinismului și toată adâncimea acestor fețe, cu reliefația adevărului cuprins în ele. Am schițat numai câteva linii cari, sugerând mai mult această bogăție și profunzime, au pus totuși suficient în lumină adevărul credinței în Iisus-Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel intrupat. De va fi necesar vom mai reveni. Cât de săracă este, în raport cu creștinismul, filosofia dlui Blaga, întemnițată în eul ce-și toarce în jurul ființii proprii firul nesfârșit și fără rost al iluziilor! O filosofie trebuie să se apropie de problemele mari ale vieții, dând răspunsuri egale cu seriozitatea lor. Unde sunt răspunsurile dlui Blaga la atâtea fețe și probleme ale vieții, de cari se ocupă atât de magistral religia creștină?

D. STĂNILOAE

barea sigilului și a »antetului« tuturor actelor cancelariei parohiale.

Vei stăruii sistematic pentruca noua numire — ortodoxă și românească — a parohiei să se înrădăcineze cât mai puternic și cât mai neîntârziat în viața parohienilor tăi.

Vei spune poate că toate acestea sunt lucruri mici și neînsemnate. Eu îți răspund: Adeseori indivizii și chiar neamurile sunt judecate și apreciate în măsură hotărâtoare și după felul cum își rezolvă lucrurile mici. Lucrurile mici au uneori o importanță foarte mare.

Te rog să mă crezi, că pe lângă cele spuse în scrisoarea aceasta, mai sunt încă și alte motive, foarte importante — și care m'au determinat să-ți scriu rândurile acestea. Îndeplinește deci, fără nici o altă amânare, ceea ce îți cere prietenul și binevoitorul tău frate:

Pr. TEOFIL

— În 19 Iulie 1942, s'a ținut Cercul religios *Târnaveni*, în parohia Subpădure, pe lângă următorul program:

Dimineața la ora 8 s'a slujit, în sobor, utrenia, Sf. Liturghie, urmată de Sfințirea apei, cu predica de pr. *Ioan Velțan*, explicând pericopa zilei. După masă, la ora 3, vecernie în sobor la sfârșitul căreia Pr. *Vintilă Laurențiu* a conferențiat despre „Războiul sfânt”.

Păr. pens. *Vasile B. Popa* a dat credincioșilor multe sfaturi practice, potrivite timpurilor de azi.

Pr. local *Emil Pap*, mulțumește preoților pentru munca depusă în această zi în ogrorul bisericii și neamului din aceasta parohie. Intuinea a luat sfârșit într-o atmosferă plină de evlavie și nădejde.

Pr. I. V.

— Duminecă 19 Iulie a. c., preoțimea din Cercul religios *Nocrih*, sub prezidenția Păr. *Ioan Ghicășan-Nocrich*, a ținut a doua ședință a Cerculului în parohia Hozman. S'a oficiat în sobor de 6 preoți *Uronia* și Sf. Liturghie. La priceasnă a predicat păr. *Liviu Scorobef* din Benești, dezvoltând citatul: „Până ce va trece cerul și pământul o lotă sau o cirtă nu va trece din lege, până ce nu vor fi toate”. (Mat. 5, 18). După Sf. Liturghie s'a ținut ședință intimă și s'au discutat diferite chestiuni de interes bisericesc. D. a., s'a oficiat Sf. Maslu pentru ostașii cari luptă pentru biruința Sf. Cruci. A predicat păr. *Petru Stroe* din Țichindeal, dezvoltând textul: (Iacob 5, 14-15).

Ca încheiere, Păr. *Vasile Cinezan*, parohul locului, aduce mulțumiri preoților participanți și îndeamnă pe credincioși să urmeze învățăturile ce le-au auzit.

Pr. L. S.

Serviciul de presă bisericesc elvețian

„Schweizerischer evangelischer Pressedienst“

În presa românească — să fim sinceri — crônica religioasă a fost mereu rudenică săracă a ziarului; la rari ziare și la ocazii mari când i s'a dat locul care-l merită. Nu știu, dacă, afară de „Universul”, există ziar care are un *cronicar religios*, adică un redactor anume pentru zilnicul contact cu Biserica.

Biserica națională, ea însăși ar trebui să aibe — în lipsa a trei patru cotidiane ale ei — un organ de informație, o agenție de presă. Nu voi expune aici această teză. Mă voi limita a arăta ce face *comunitatea protestantă* din Elveția, care abia dacă numără două milioane de suflete. Am fost surprins când am aflat că episcopiile protestante din această țară au fondat la 1929 un serviciu de presă [Schweizerischer evangelischer Pressedienst]. Mi-am dat însă îndată seamă de importanța lucrului, pentru că spre deosebire de unii cari întrebă: ce are a face biserica cu presa, răspund doar rostul ei, al bisericii, este a răspândi cuvântul lui Dumnezeu dela amvon, am fost convins că presa este biblia mulțimii de azi, am știut că o cât mai strânsă legătură între ea și Biserica este de mare folos pentru popor și cler.

Biserica protestantă elvețiană și-a dat seamă, cătră finea secolului al 19-lea, — când în urma liberalismului și al democrației presa devine o mare putere, iar în fiecare stat ajunge la rol hotărâtor cât privește opinia publică, — că ea trebuie să și aranjeze și să-și lămurască situația în această nouă stare. Ea a procedat așa fel, că și-a creat o *presă care câștigă o mare importanță*.

Și-a dat însă seamă și de faptul că discutarea chestiunilor politice nu poate fi lăsată numai ziarelor politice, tot așa cum nici problemele bisericești și religioase nu pot fi un privilegiu al ziarelor pur religioase.

Cum a deslegat această problemă? A fondat o agenție de presă care transmite informații bisericești și articole ziarelor. Nu există aproape nici un domeniu al activității bisericești și al vieții religioase asupra căruia această agenție să nu informeze. Cine citește cu atenție presa Elveției, vede că informația, atât religioasă cât și bisericească, a cucerit un loc de frunte în paginile

ei. Această agenție are corespondenți atât laici, cât și predicatori protestanți în toate părțile lumii. Ea formează un capitol deosebit al activității sale. Cât privește informația asupra vieții și activității pro domo sua, fără această agenție parohiale n'ar fi în stare a ține contact între ele.

Înainte de 1929 ziarele cotidiene și gazetele săptămânale protestante n'aveau decât rar vreo informație asupra comunităților din alte cantoane și cu atât mai puțin asupra protestantismului din țările străine.

Pe lângă informația numai religioasă, agenția a știut să informeze și politicește presa, care îi primește bucuros acest material. Meditațiile de Dumineca, scrise de condeie talentate, apar în 80 de gazete mai mici din provincie (tirajul lor între 1500 și 3000), care însă toate laolaltă au cam 250.000 de abonați. Cum tirajul ziarelor elvețiene este controlat din trei în trei luni de către Uniunea editorilor de ziare, de înțeleg că aceste 80 de ziare cotidiene și gazete mai mici sânt citite de aproape un milion de cititori. Știut este doar că un ziar e citit fie cu ochii, fie cu auzul de cel puțin patru persoane în familie.

Un bun serviciu de presă, face enervarea bisericii. Prin el biserica evanghelică își plasează în ziarele politice apelurile la colecte și la donațiuni de caritate. Fără acest serviciu nici nu ne putem închipui cum ar face ziarele politice suplimentele religioase și de literatură bisericească în fiecare zi odată, dând o bibliografie teologică cum au găsit la presa din alte țări. Acest serviciu de presă nu este numai un laborator al răspândirii activității protestantismului, ci, ca o sentință foarte trează, are mereu privirea spre orice conflict confesional, și informează superiorii de orice încălcare a drepturilor protestantismului care este în această țară biserica națională.

Rostul unei agenții de presă a bisericii este mare, pentru că biserica trebuie nu numai să informeze, ci și să fie informată, ea trebuie să știe despre toate mai ales atunci, când ea se confruntă cu ființa Națiunii și cu sufletul Patriei.

Dr. I. Garovina

Concurs

În conformitate cu ordinul Preavenabilului Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 6396 din 27 Mai 1942, publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei vacante, de cl. II-a, Fundata, protopopiatul Bran.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesie parohială 19,123 jug. pădure în „Preduș”.
3. Venitele stolare aprobate cu ord. Nr. 4544—1929.

Cererea de concurs, provăzute cu toate documentele necesare și cu autorizația de a concursa dela Preavenabilul Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iar concurenții se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul dreptmăritor.

Zărnești, la 1 Iunie 1942.

Protopop Vasile Stoicanea

Cercuri pastorale. Preoții din tractul Mediașului, organizați în cercuri pastorale, desfășoară o vie activitate pentru promovarea unei vieți de înaltă moralitate și de idealism creștin.

Conferințele și predicile rostite, în cadrul slujbelor săvârșite în sobor, adună în biserici un mare număr de credincioși.

Hrana sufletească, adusă de o biserica activă, care îndreaptă pașii credincioșilor pe calea datoriei, nu poate decât să fie din cele mai folositoare.

Prilej de mare bucurie duhovnicească au avut credincioșii din comuna Păucea, tractul Mediașului în 19 Iulie 1942, când s'a ținut ședința pastorală a Cerculului religios I Mediaș, sub președinția Păr. *Valer Scutea-Păucea*.

Au participat: Păr. V. Scutea, parohul local, Aurel Băcilă-Curciu, C. Anghel-Nemșa, P. Pătărău-Moșna, M. Maier-Bratei, N. Medeșan-Dârlos, R. Gheaja-Buzd. După masă, la ora 3, s'a slujit utrenia și Sf. Liturghie de către 7 preoți, răspunsurile la Sf. Liturghie fiind date de către tinerii din Societatea Sf. Gheorghe.

La sfârșit a predicat frumos părintele *Băcilă*.

După masă, la ora 3, s'a slujit vecernia, sfințirea apei și Sf. Maslu pentru pace, pomenindu-se iubiții ostași cari luptă contra dărmătorilor de biserici.

După terminarea sf. slujbe păr. *P. Pătărău* și-a citit conferința: „Rolul credinței în împrejurările actuale”, ascultată cu multă atenție de credincioși.

Apoi a luat cuvântul păr. *M. Maier*, care a vorbit despre: „Biserica ortodoxă, păstrătoarea ființei neamului românesc”

dominant în pastorația noastră: Predica unei expunerii la întâmplare a diferitelor citate din Sf. Scriptură: profeți, psalmi. Evangheliile și Sf. Apostoli — fără nici cea mai mică preocupare de sensul lor lăuntric, de viața cuvântului — fiindcă fiecare cuvânt își are viața și expresivitatea sa, și nici măcar de scoaterea unor idei concludente din toate acestea. Acest solu de predică ne dă imaginea unui *color* încheat din câteva petice de culori stridente care nu se nuanțează între ele.

De obicei vorbitorii, ca să fie în formă, pleacă dela un motto, de care nu mai pomenesc în toată desfășurarea predicilor lor. Ori, prin fixarea acestui motto se manifestă tocmai intențiunea autorului de a aprofunda o latură din complexitatea doctrinei creștine. Latură poate fi mai vastă sau mai puțin vastă, în tot cazul va trebui să fie determinată în margini precise. Astfel ca predică să ne apară ca un organism unitar, cu miez, cu o individualitate proprie, să producă o cunoaștere autentică a conținutului vorbirii. Ideala cunoaștere ne formează imaginea acea adevăratului predicat, punându-ne la îndemână posibilitatea unui control mintal, care duce la convingeri religioase adânci, la o trăire duhovnicească intensă.

În funcție de necesitatea unei mai bogate argumentări și iluminări a temei expuse, se pot întregi și alte texte

FOIȘOARA

Pe marginea predicii

Avem, deși poate nu prea mulți preoți cari au ajuns să stăpânească elementele oratoriei bisericești, și să adapteze acest mijloc de acțiune trebuințelor spiritului modern.

Credincioșii, e drept, ascultă, cu aceeași tradițională sfințenie, și predici mai puțin pretențioase; însă din punct de vedere emotiv, astfel de cuvântare nu mișcă resorturi noi sufletești, nu exercită alți centri de cugetare în stare să producă o nouă creștere spirituală, așa, cum de altfel, pretind legile evoluției. Se menține doar o stare statică care conservă zestrea spirituală mai de mult câștigată, dar nu produce freacă dinamică al sufletului spre o tot mai înaltă împlinire a aspirațiilor sale.

Dacă sub raportul educației duhovnicești acest gen de predică are totuși o prețuire de necontestat, sub raportul învățămintelor practice, al acordului adevărilor evanghelice cu rosturile sociale morale și culturale ale credincioșilor, această predică nu poate produce nici un revizor, nici o prospețime spirituală.

Iată de ce socotim că, în lumina acestor constatări, avem dreptul să afirmăm, că, deși avem predicatori, totuși problema practică, și chiar teoretică, a predicii n'a depășit cadrele modeste ale unei existențe minore. Aceasta constatare nu poate descuraja pe nimeni, — dimpotrivă, proiectându-se asupra ei lumina experiențelor comune ale preoților, va produce o renaștere a interesului pentru o predică corespunzătoare cât mai mult spiritului modern.

Gândul meu, în acest foileton, nu este a face o lecție de omiletică în înțelesul său clasic, aceasta revine specialiștilor, și nici nu-l cred necesar în cauză. Studiul teoretic al predicii s'a făcut în teologie, și nu presupun că, așa zisele reguli ale unei bune predici, nu sunt cunoscute de toată lumea. Eu vreau să relev ceea ce pare mai imponderabil în linia predicii, ca decurgând exclusiv din exercițiul ei practic și din trebuințele noi, tot mai crescând ale timpurilor ce le trăim și adică:

puterea de rezistență a tradiției;

generalitatea tratării subiectelor de predică;

fenomenul de repetiție care duce la rutinare;

importanța interpretărilor în duh evanghelic a evenimentelor care dau predicii nota de actualitate și prospețime;

abolirea intonației șablon cu efecte exclusiv auditive.

1. Puterea de rezistență a tradiției tinde să imprime tendințelor inovatoare în materie de predică un spirit uniform. Aceasta se manifestă în deosebi cu ocazia materialului contact al preotului tânăr cu cadrele mai vechi ale clerului. Preotul începător, are un sentiment caracteristic de a pătrunde în structura intimă a lucrurilor și de a evita repetările. El studiază cu atenție subiectul și se simte desolat când nu poate prinde în compoziția cuvântării sale o notă de originalitate față de celelalte și de ceilalți. Puțini stăruiesc pe linia promițătoare a începutului, — cei mai mulți însă, copleșiți de mediul puțin încurajator, reintră în marea masă a predicatorilor banali. Cred că împotriva acestui neajuns se poate acționa cu suficient efect, prin *înstituirea de concursuri de predică rostite la centru de către autoritățile bisericești*.

În această direcție, menționăm cu satisfacție începutul foarte prețios al *Reviziei Teologice* cu organizarea concursului pentru predici antisectare.

2. Trezind la analiza structurală a predicii precă zisă, suntem siliți să recunoaștem că predică obișnuită la sate suferă de o insuficiență de concepție. Dintr'o sută de predici ascultate și studiate de mine, am constatat că 90% sunt predici care suferă de generalitatea atât a temelor, cât și a modului de tratare și expunere. Ca să dăm cazul unui tip de predică pre-

Păr. M. Maier a adus laudă părintelui Scutea V., parohul local, pentru felul cum a muncit în parohia Păucea timp de 40 de ani, putând zidi o frumoasă biserică, ce ar face cinste și unui oraș; a adus mulțumiri și credincioșilor cari au dat ascultarea vrednicului păstor.

La sfârșit a vorbit păr. Scutea, aducând mulțumiri I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae, inițiatorul Cercurilor religioase, rugând pe Domnul să-i dăruiască sănătate îndelung înzilită. A mulțumit preoților participanți și în special celor cari au vorbit, pentru că n'au pregetat a veni în parohia Sfinței Sale, prilejuind clipe sfinte, prin slujbele săvârșite.

Preot Miron Maier

— Răspunzând unei îndatoriri misionare, preoții Cercului religios *Branul de sus* s'au întrunit de curând în par. Moeclul de sus, unde bătrânul locaș de închinare își aștepta cu porțile larg deschise oaspeții și închinătorii.

După utrenie și sf. liturghie, venerabilul părinte *Isaia Enescu* pronunță, cu mult duh evanghelic, predica sa, în care arată rolul ce-l au în educație: familia, școala și biserica. Se slujește apoi parastas pentru odihna sufletelor eroilor căzuți în războiul sfânt, precum și pentru preoții decedați ai cercului religios.

Urmează conferința despre: „Menirea femeii în viața familială”, ținută de Pr. *Moise Benga-Șirnea*, care arată, cu exemple din viața creștină și națională, că adevărata menire a femeii este a sluji altarul familial ca soție virtuoaasă și mamă creștină.

Președintele Cercului, Pr. *Ioan Budu*, sintetizând cuvântările ținute, evidențiază concluziile practice ce se impun pentru salvarea credinței strămoșești și a ființei neamului.

Tuturor le mulțumește, în cuvinte mișcătoare, pr. *Gh. Oncioiu*, parohul local.

Răspunsurile liturgice s'au dat de către corul bărbătesc, alături de cantorul local.

La oficiul parohial, urmează conferința intimă, în care s'au discutat chestiuni de pastorație în vremurile de azi.

Participant

Sfânta Episcopie ort. rom. a Caransebeșului

Nr. 4264 C. 1942.

AVIZ

La gimnaziile de Stat, din *Reclia*, este vacantă catedra de Religie.

Doritorii de a ocupa această catedră, având la bază licența în teologie, seminarul pedagogic și examenul de capacitate, să-și înainteze cererile către Consiliul Eparhial din Caransebeș.

Consiliul Eparhial

scripturale, cum și toate cunoștințele preotului câștigate din studii și experiență personală. Aici, evident, se rezervă personalității preotului larg câmp de fructificare a cunoștințelor și aptitudinilor sale. Aceasta aparține la individualitatea proprie fiecăruia, și desigur, nu se poate învăța din carte. Dar, alegerea temei, aranjamentul ideilor, dragostea și respectul de unitate și interesul pentru dezvoltarea în adâncime a predicii, sunt chestiuni ce se pot însuși și reține cu puține eforturi intelectuale. În acest chip se ajunge și la o disciplinare a gândirii predicatorului. Se elimină superficialitatea, deslănarea cugetării omenești. Ordinea de cugetare devine controlabilă, sugestivă.

Mijlocul de reacționare împotriva acestui gen de predică rezidă în atitudinea critică pe care preoții trebuie s'o adopte în toate ocaziunile.

3. Prin adaptarea acestei atitudini vom promova combaterea cu succes și a fenomenului de repetiție și rutină a preotului predicator. Dar împotriva acestuia găsim potrivit a recomanda fiecărui preot, ca la începutul carierei sale, să-și facă un plan de predică cât se poate mai variat. De pildă: în primul an să se ocupe cu explicarea în general a evangheliilor; în al doilea an cu explicarea pericopelor din Tatăl nostru, Credeu, apoi Fericiți, Sf. Li-

INFORMAȚIUNI

Călduros apel. Dna Maria Mareșal Antonescu adresează „femeilor române un apel, spunând: Române, — în căminul vostru găsiți: căciuli, flanele, ciorapi, mânecute, fulare, poulovere, genunchiere, blănuri, mânuși, etc. Pentru mulți păstrarea lor în cămin nu servește la nimic. Aceleași lucruri pot acoperi trupul vrednicului nostru soldat. În aceste haine dăruite, soldatul nostru va simți căldura palmei și a sufletului nostru. Strângeți din cămin orice îmbrăcăminte călduroasă, reparați-o curățați-o și fiți gata ca în zilele de 29 și 30 August să o dați Consiliului de Patronaj, care-și va face datoria să o trimită oștirii noastre. Cu încredere în sufletul de române și în dăruirea pe care de atâtea ori am încercat-o, chem din nou femeia română să ne ajute a ne împlini datoria defemei, de mame și soții față de vitejii noștri.

Cursurile universității populare „Solidaritatea” dela Râmnicul Vâlcea se țin anul acesta, între 9 și 25 August, sub conducerea dlui prof. universitar Șerban Ionescu, decanul facultății de teologie din București și cu concursul I. P. S. mitropolit al Olteniei, *Nifon Criveanu*. Obiectul cursurilor de vară este: *aspecte ale spiritualității creștine*. Afară de profesorul Șerban Ionescu, vor mai conferența: profesorii Ștefan Bogdan, Vălcovici, V. G. Ispir, I. Gh. Savin, Aurel Popa, Gala Galaction, Lungulescu etc. — Informațiuni se vor cere dela dl profesor Șerban Ionescu, București, str. Dr. Clunet 3.

Rectoratul Academiei teologice „Andreiane”, face cunoscut studenților ei că sunt obligați a presta în cursul verii munca de folos obștească și a prezenta la începutul anului academic dovada despre acest fapt.

Păr. D. Stăniloae și-a dat demisia din comitetul de direcție al revistei „Luceafărul”, întrucât fără să știe în prealabil nimic s'a publicat în numărul de pe Iunie a. c. o recenzie elogioasă a cărții dlui Lucian Blaga „Religie și Spirit”.

Sfințire. Duminica trecută s'a desfășurat, în cartierul sibian „Lazaret”, un act solemn și măreț: s'a sfințit temelia bisericii „Sf. Nicolae”, care se clădește, în acest cartier al Sibiului, din vrednicia și sânguină credincioșilor din partea locului. Serviciul religios s'a săvârșit de un sobor de preoți, compus din: Pr. Mihai Neagu, prot. I. Bănda, preoții I. Albu, I. Chioaru și parohul

turghie etc. așa încât, chiar dacă la câțiva ani, ar fi obligați să revină la ele, timpul scurs, nu va mai putea produce starea de conștiință a unei predici repetite.

4. Ceeace dă unei predici nouă și proșteptă este îndeosebi darul de a încopcia și interpreta desăvârșit actualitatea în cuprinsul exegelor scripturale. Actualitatea în toată diversitatea și frământarea sa. Interpretarea aceasta trebuie să fie firească, să fie justificată de necesități spirituale bine definite, să nu aibă aerul de a spune ceva cu orice preț. Îndeosebi, trebuie să ne ferim de interpretarea într'un senz politic al evenimentelor, lucru care ar stârni curiozitate, dar ar produce neajunsuri sub alte raporturi.

5. Câteva cuvinte despre *intonație*: Unii preoți obișnuiesc să adopte o intonație dintre cele mai ridicate chiar și atunci când subiectul predicii e de natura ce reclamă mult calm, liniștită ținută și exprimare. Preotul apare totuși ca vehement corector al moravurilor, fără a desprinde o corespunzătoare simțire și convingere de ceea ce spune.

Tonalitatea predicii este evident variată: aici reținută, abia șoptită, când exprimă acțiuni care se rapoartă la latura afectivă a sufletului omenească; aici ridicată, când este produsul unei indignări

carrierului, *N. Constantin*, care la sfârșitul slujbei, într'o scurtă cuvântare, a accentuat însuflețirea manifestată de credincioșii parohiei, când în anul trecut au pornit la lucru în scop de a ridica o casă de rugăciune și închinare lui Dumnezeu; a mulțumit apoi tuturor celor ce au contribuit la înălțarea viitoare bisericii din Sibiul ortodox. Au cuvântat, după aceasta, păr. prot. *Mihai Neagu*, aducând binecuvântarea I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae al Ardealului, precum și dnii *N. Constantinescu*, șeful gării, *Dr. S. Mitea*, dela primăria municipală, — care a dat concurs moral și material pentru înfăptuirea scopului, — și dl *Victor Munteanu*, președinte al societății „A. Șaguna” din cartierul Lazaret.

STIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu.

Duminică în 2 August 1942 servesc: Prot. Ieronim Grovu cons. mitr., Prof. Aurel Nanu și Prof. M. Neagu, diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. *Predică: Prof. prot. Aurel Nanu.* La Oastea Domnului după masă la ora 4 *predică: Preot Nicolae Vonica.*

Joi în 6 August 1942 la Schimbarea la față, servesc: Prot. Mih. Neagu, dir. Dumitru Călugăr și Ioan Munteanu; diaconii: Ioan Circov și Alexandru Popa. *Predică: Prot. Mihail Neagu.* După masă la ora 4, la Oastea Domnului, *predică: Pr. Ioan Munteanu.*

Poșta redacției

Pr. V. V. în Br. „Atmosfera” conține gândiri comune, și prea puțin personale.

Pr. I. G. în A. Deocamdată răbdare și tăcere. Se creștează și se țin mereu în minte.

1-2

Concurs

Fiind vacantă catedra de Istorie Bisericească dela Academia teologică „Andreiană” din Sibiu, în conformitate cu dispozițiile art. 15 al. 5 din Regulamentul Academiei, se publică concurs, pentru întregirea ei, în „Telegraful Român” și în „Monitorul Oficial” București.

Cererile de candidare se vor înainta în termen de 15 zile dela apariția întâi în „Telegraful Român”, și vor fi însoțite de următoarele acte:

1. Extras de naștere și de botez.
2. Diplome de licență și doctorat în teologie eliberat de o Facultate teologică ortodoxă din țară.
3. Lucrări tipărite.
4. Alte eventuale certificate doveditoare de studii de specialitate.

Consiliul Arhiepiscopesc

firesc rezultată din succesiunea elementelor predicatoriale. Dar, totdeauna tonul ridicat nu trebuie să constituie o ieșire excesivă, ci o afirmare cu energie bărbătească a atitudinii evanghelice într'o anumită problemă.

Cu totul altul este tronul unei meditații, care trebuie rostită cucernic dela un capăt la altul, ca o rugăciune.

Peste tot, nu este îngăduit unui orator bisericesc a răscoli ceea ce e inferior în om: teama sau sentimentul de ură, de revoltă.

Preotul în fața altarului trebuie să fie luminat în toată făptura sa de puterea adevărului pe care-l rostește, producând impresia unui stăpân al cuvântului și voii dumnezeiești, pe care le expune cu sinceritatea și căldura misiunii sale. El nu gesticulează, nu strigă, ci copleșit de har, transpune pe undele misterioase ale gândirii și sufletului omenească conținutul și prisosul convingerilor sale.

Pr. Augustin Băilă

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

(60) 1-3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreț în parohia nou înființată **Brădet-Acriș** (Intorsura Buzăului) se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în *Telegraful Român*.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat, dacă va fi bugetat.
2. Venitele din parohie conform uzului local.

3. Candidații vor prezenta Oficiul parohial pe lângă cerere următoarele acte: a) Diploma de absolvire a Școlii de Cântăreți D. Cunțanu din Sibiu.

b) Extras de naștere, c) Extras de botez, d) Certificat de moralitate. Doritorii au a se prezenta în termen la strănă spre a fi cunoscuți de credincioși. Vor fi preferați cunoscătorii de note spre a conduce cor bisericesc.

Consiliul parohial al parohiei Brădet-Acriș.

Dr. N. Stinghe
adm. prot.

Nr. 8607—1942

1—3

Concurs

Pentru întregirea a două posturi de pedagogie la școala normală de fete „A. Șaguna” din Sibiu se publică concurs pe termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Numirea în posturi se face pe data de 1 Septembrie 1942 și vor fi retribuite cu un salariu brut de 6000 lei lunar.

Candidatele trebuie să fie de confesiune ortodoxă și să înainteze actele necesare pentru numiri în funcțiuni publice.

Sibiu, la 24 Iulie 1942.

Consiliul Arhiepiscopesc

Citiți, sprijiniți și răspândiți ziarul
Telegraful Român

Nr. 123—1942

(58) 1-1

Publicare de licitație

Pentru executarea lucrărilor împreună cimitirelor bisericii ort. rom. **Intorsura-Buzăului**, jud. Brașov, precum și așezarea ulucilor la casa parohială, se publică licitație cu oferte închise, pe ziua de 9 August 1942 în sala de ședințe.

Planul, devizul, condițiuni: la oficiul parohial.

Președintele consiliului:

Pr. Aurel Negoescu
paroh ort. român

Nr. 40—1942

(59) 1-1

Publicație

Consiliul parohial al parohiei **Brădet-Acriș** jud. Brașov, publică concurs prin înaintare de oferte, până la data de 5 August 1942, pentru pictarea bisericii nou construite în loc.

Pictarea se va face în fresco, adoptându-se stilul bizantin. Artiștii interesați vor prezenta pe lângă ofertă:

1. Un memoriu-deviz, pentru pictură în fresco.
2. Precizarea costului întregii lucrări, după ce s'a arătat mai întâi pe secțiuni. Interesații nu pot pretinde spese de deplasare, nici o altă cheltuială, afară de cea care va fi prevăzută la încheierea contractului.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a rămânea pe lângă oferta ce va socoti-o mai bună.

Alte informații se vor cere dela oficiul parohial.

Din ședința consiliului parohial ținută la 12 Iulie 1942.

Pentru consiliul parohial:
Pr. Iosif Popica
preș. cons. par.